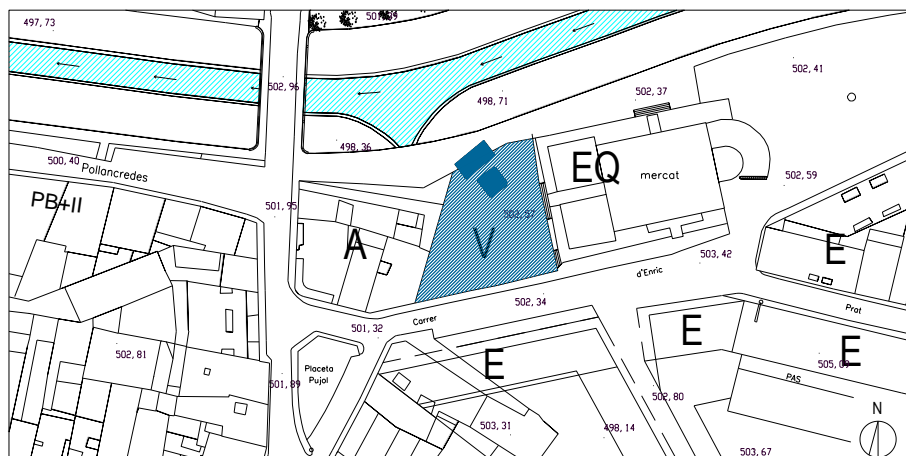

RP

DENOMINACIÓ :	Jardins de la Pèrgola
Altres denominacions:	Parc de la Pèrgola. El Tint. Parc del mercat municipal
SITUACIÓ :	Carrer d'Enric Prat de la Riba, 3 i 5
DATA DE CONSTRUCCIÓ :	Entre 1946 i 1954
AUTOR :	Arturo Condinachs Grabolosa, constructor
PROMOTOR :	Joan Pujol Ordeig, industrial i propietari
TIPOLOGIA :	Parc públic urbà
CONTEXT :	Espai verd del centre del nucli urbà que resta entre el passeig del Tint (riba esquerra del riu Ges) i el carrer d'Enric Prat de la Riba. Espai lligat a un equipament públic adjacent (mercat municipal) i prop del riu Ges.
RÈGIM URBANÍSTIC :	
Planejament Vigent:	Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana de Torelló. Desembre 1999.
Classificació:	Sòl Urbà
Qualificació:	Verd Públic
RÈGIM JURÍDIC :	
Titularitat:	Ajuntament de Torelló
Condicions / servituds:	
PLÀNOL DE SITUACIÓ.	Escala 1/2000

RP

DESCRIPCIÓ :

Parc públic del nucli urbà, de límits trapezoïdals molt marcats i de caràcter bàsicament verd.

Té diverses bandes d'accés. La que l'apropa més al casc antic, al sud, és la del carrer d'Enric Prat de la Riba; el parc hi presenta un límit traçat pel desnivell del terreny, es troba en un pla horitzontal més elevat respecte al carrer i s'hi accedeix per una escalinata de 7 graons situada en l'extrem oest, pròxim a la placeta d'en Pujol. Un segon accés és el que es produeix per la banda est, per les terrasses del mercat municipal. Al nord limita amb el passeig del Tint, a la riba esquerra del riu Ges. Se situa en aquesta banda un umbracle en forma de pèrgola feta de pilars d'obra i amb una coberta lleugerament inclinada que se sustenta amb jàsseres i biguetes de fusta. Just davant s'hi situa una jardineria rectangular amb alguns arbustos retallats i una font.

El parc és ocupat per diferents espècies d'arbres, la majoria molt alts i de fulla perenne, com ara xiprers, pícees, un cedre de l'Himàlaia (*cedrus deodara*) i una magnòlia. D'entre els arbres de fulla caduca abunda el negundo i la prunera vermella. Els arbustos són el coralet del Japó, la tuia, el xiprer nan i el cotoneaster. A la font hi ha marfull, tuia i iuca. També s'hi troba mobiliari urbà i infantil.

EVOLUCIÓ D'USOS:

Original:

Hortes de la finca del Tint. Jardí privat

Actual:

Parc públic

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Bo. Els arbres es troben en un estat de salut magnífic. La pèrgola necessita una restauració, ja que es desprèn part de l'arrebossat, es troba afectada per humitats filtrades del terreny i per pintades, producte del vandalisme.

VALORACIÓ:

Jardí noucentista amb pèrgola. Espai urbà valuós per l'aportació de vegetació amb arbres de jardí, dins el nucli urbà. S'hi troben espècies de grans dimensions i de copa tupida. És també un espai per als infants.

DADES HISTÒRIQUES:

Els germans Fortià i Joan Pujol Codinachs, torners, i el seu pare, Joan Pujol Freixer, varen adquirir, l'any 1896, el Molí d'en Coll. La finca corresponia al molí, la bassa, el canal, la resclosa i els terrenys que l'envoltaven. Els Vilar Bassas, propietaris veïns, varen vendre, l'any 1903, uns terrenys propers a la propietat adquirida a Laureà Coll. El patrimoni de la torneria Pujol s'extenia per la Ronda de les Pollancredes i per tots dos marges del carrer d'Enric Prat de la Riba.

El terreny dels Jardins de la Pèrgola havien pertangut a Manuel Vilar, apoderat de Fortià Pujol Codinachs. La finca rebia el nom d'El Tint per l'existència d'una tintoreria antiga. Al registre fiscal de principis de segle XX, la finca comptava amb 4.600 m², 60 dels quals eren de l'edifici del Tint. L'any 1916, la finca dels dos germans passà al germà gran, Fortià Pujol.

RP

L'any 1923, Fortià Pujol inicià la urbanització de la finca. La Cooperativa *La Moral* es va construir en aquests terrenys. Les cases unifamiliars del carrer de la Cooperativa i del carrer d'Enric Prat de la Riba es varen construir en aquest temps.

Des del camí que portava al riu Ges, just davant de l'antiga fàbrica i del passatge de la Torrentera, fins a la casa Vilar, a la Placeta, el terreny es va destinar a ampliació de les instal·lacions de la fàbrica. L'aiguat de 1940 va deixar molt malmesa aquesta part de la població. L'any 1946, Joan Pujol Ordeig comprava més terrenys als germans Vilar Bassas. Es tractava dels números, 1,3 i 5 del carrer Navarra (Enric Prat de la Riba).

Entre 1946 i 1954, Joan Pujol Ordeig va reformar totalment aquesta zona. El traçat del nou carrer afavorí la reforma. Un altre esdeveniment significatiu va ser la celebració del centenari de l'empresa Pujol. El fet és que, l'any 1954, el constructor Arturo Codinachs feia la porta del jardí, acabant així la construcció d'aquest espai privat reservat a la família Pujol.

El jardí quedava ubicat just al davant de l'entrada a les oficines de la fàbrica i davant de l'antiga casa Pujol. Tenia un estany cobert amb una reixa de ferro, una pèrgola i uns bancs. Els arbres de jardí, xiprers, til·lers, etc. hi varen ser plantats durant la dècada de 1940. Podem considerar el conjunt com un jardí noucentista de postguerra.

L'Ajuntament de Torelló va impulsar, l'any 1985, l'adquisició de les finques de Joan Pujol Riera al marge dret del carrer d'Enric Prat de la Riba. La canalització del riu Ges i la construcció del Mercat Municipal varen ser el motiu principal de la negociació.

Josep Solà i Puig, alcalde de Torelló, va completar la compra. Els Jardins de la Pèrgola, amb 1.286 m², es varen convertir en jardins públics.

La reforma realitzada després de la compra va consistir en l'enderroc dels murs exteriors, la millora dels accessos i la transformació de l'estany en font.

BIBLIOGRAFIA:

- Gràfica:** - AJUNTAMENT DE TORELLÓ, *Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana*. Estructura i Usos del Sòl Urbà i Urbanitzable, E. 1:4.000. Torelló 1999.
- Escrit:** - SOLÀ I MORETA, FORTIÀ, *Història de Torelló*. 2 vol. 1947-1948.
- AMT, immobles municipals, registre propietat, llicències d'obra.
- AJUNTAMENT DE TORELLÓ, *Programa de la Festa Major 2001, La vegetació de Torelló*, per Montserrat Badia i Vila. 2001

GRAU DE PROTECCIÓ : CAP.

núm. d'ordre

RP

145